

ชาวนและลักษณะโครงสร้างนามวลีของภาษา

พเยาว์ มิมานัส

"ชาวน" อาจจะเป็นชื่อที่ใหม่ ไม่น่าคุ้นสำหรับบางท่าน แต่อันที่จริงแล้ว เขาเหล่านี้ได้ตั้งถิ่นฐาน บ้านช่องอยู่ในประเทศไทยมาเป็นเวลานาน ไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่า ชาวนเหล่านี้อพยพมาจากไหนและอพยพมาตั้งแต่เมื่อไร ผู้บอกภาษาคคนหนึ่ง

(นางเต็ม จันทิม ปัจจุบันอายุ ๗๔ ปี) ซึ่งมีอายุ ๗๔ ปี (ขณะเมื่อให้สัมภาษณ์ข้อมูล เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๑) ได้เล่าให้ฟังว่า นางและครอบครัวของนาง ได้อาศัยอยู่ ณ หมู่บ้านวังกำแพง จ.ชัยภูมิ ซึ่งเป็นหมู่บ้านชาวนหมู่บ้านหนึ่งมาตั้งแต่สมัยของยาย นอกจากนี้ในบทความของ พันตรี อี. ไฮเดินฟาเดิน (Seidenfaden, 1918) ได้กล่าวถึงชาวนไว้ว่า เป็นพวกนักล่าสัตว์ และเร่ร่อนอยู่ในประเทศไทยมาประมาณ ๖๐ ปี ซึ่งบทความนี้เขาเขียนขึ้นเมื่อปี ค.ศ.๑๙๑๘ เมื่อมาคิดเวลาจนถึงปัจจุบันจะเห็นได้ว่า พวกชาวนนี้ได้อาศัยอยู่ในประเทศไทยมาเป็นเวลานานมากกว่า ๑๐๐ ปีมาแล้ว

คำว่า "ชาวน" ก็หมายถึงชาวเขา หรือชาวนเขานั้นเอง อันที่จริงพวกชาวนจะเรียกตัวเองว่า ญาฮุร (pahkur) ซึ่งคำว่า ญาฮ (pah) ในภาษาชาวนหมายถึง "คน" และคำว่า ุร kur หมายถึง "ภูเขา" แต่ก็มีชาวนในบางถิ่นเรียกตนเองว่า เนียะกุลหรือเนียะกวล (Nia - kuol) ซึ่งมีความหมายเดียวกันกับที่กล่าวไว้ข้างต้นนั่นเอง ชาวนเป็นชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งของไทย อาศัยอยู่ตามป่าดงหรือภูเขา ชาวไทยพื้นราบจึงเรียกเขาเหล่านี้ว่า ชาวน หรือ ชาวดง

ดร.เดวิด โธมัส (Thomas, 1973) ได้จัดภาษาชาวนเข้าไว้ในสาขามอญ (Monic - Branch)ตระกูลมอญ-เขมร (Mon - Khmer Family) ภาษาตระกูลนี้ส่วนใหญ่พูดกันบนพื้นแผ่นดินใหญ่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ในอดีตพวกชาวนเหล่านี้เป็นพวกเร่ร่อน อพยพย้ายถิ่นฐานที่ทำงานหากินอยู่เรื่อย ในลักษณะการถ่ายเท คือเคลื่อนย้ายจากถิ่นหนึ่งไปสู่อีกถิ่นหนึ่ง และชาวนถิ่นอื่นก็อพยพเข้าไป

อยู่แทนที่เดิม แต่ปัจจุบันพวก เขา เหล่านี้ได้ตั้งหลักแหล่งถาวรอยู่ตามภูเขาหรือไหล่เขาทางภาค ตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ในเขตจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ และนอกจากนี้ยังมีชาวนอน อาศัยอยู่ทางภาคเหนือของไทยในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ที่มีเขตแดนติดต่อกับจังหวัดชัยภูมิ

จากการสัมภาษณ์ผู้เฒ่าผู้แก่ของหมู่บ้านต่าง ๆ พบว่ามีชาวนอนอาศัยอยู่ตามหมู่บ้าน เหล่านั้นประมาณไม่ต่ำกว่า ๔,๐๐๐ คน โดยกระจัดกระจายอยู่ตามหมู่บ้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. บ้านพระบึง บ้านวังตะเคียน บ้านกลาง และบ้านตะขบ ตำบลตะขบ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา มีชาวนอนประมาณ ๔๕๖ คน
๒. บ้านห้วยแอ่ง และ บ้านท่าโป่ง กิ่งอำเภอนองบัวระเหว (อำเภอดุสิต) จังหวัดชัยภูมิ มีชาวนอนประมาณ ๓๐๐ คน
๓. บ้านไร่ บ้านวังอ้ายโพธิ์ บ้านวังตาเทพ และ บ้านวังอ้ายคง ตำบลบ้านไร่ กิ่งอำเภอสว่างแดนดิน (อำเภอบำเหน็จณรงค์) จังหวัดชัยภูมิ มีชาวนอนประมาณ ๔๕๕ คน
๔. บ้านสะพานหิน บ้านนา บ้านน้ำลาด บ้านนุ่งเวียน บ้านสะพานยาว บ้านเสด็จทอง และ บ้านโคกสะอาด ตำบลนาทรายกัลป์ กิ่งอำเภอสว่างแดนดิน (อำเภอบำเหน็จณรงค์) จังหวัดชัยภูมิ มีชาวนอนประมาณ ๔๓๐ คน
๕. บ้านวังกำแพง ตำบลชีบน อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีชาวนอนประมาณ ๓๗๗ คน
๖. ตำบลท่าค่าง อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดนครราชสีมา ไม่ทราบจำนวนแน่นอน แต่ก็ไม่ได้ต่ำกว่า ๕๐๐ คน

ถึงแม้ว่าในปัจจุบันพวกชาวนอนเหล่านี้ จะตั้งถิ่นฐานมั่นคงแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีชาวนอน บางกลุ่มที่อพยพเข้าไปอยู่ในป่าที่ลึกยิ่งขึ้นหรือขึ้นไปอยู่ตามภูเขาที่สูงกว่าถิ่นเดิมของตน เพราะ เป็นกลุ่มชนที่ไม่ชอบคบหาสมาคมกับชนถิ่นอื่น ๆ เท่าใดนัก พวกเขามีความเชื่อกันว่าถ้าได้พบปะ รู้จักกับชนถิ่นอื่น ๆ พวกเขาจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบเสมอ จนมีเรื่องเล่ากันว่า พวกชาวนอนนั้น ถ้าได้พบปะกับชนถิ่นอื่น ๆ จะวิ่งหนีไปทันที ด้วยเหตุนี้จึงทำให้วัฒนธรรมของชาวนอนไม่แพร่หลาย

พวกชาวบนส่วนใหญ่จะมีลักษณะคล้ายกับคนไทยโดยทั่วไป คือ ความสูงปานกลาง ผิวค่อนข้างดำ หน้าตาคมสัน บางคนหน้าตาดีโดยเฉพาะสตรี ในปัจจุบันชาวบนเหล่านี้แต่งกายเหมือนชาวบ้านคนไทยทั่วไป และเสื้อผ้าก็ได้อาจจากการซื้อขายแลกเปลี่ยน เนื่องจากพวกชาวบนห่อผ้าไม่เป็น แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีหญิงชราชาวบนบางคนแต่งกายด้วยเสื้อผ้าตามแบบดั้งเดิมของตน คือ นุ่งผ้าถุงพันรอบเอว เหน็บชายไว้ทางด้านซ้าย และทิ้งชายพกใหญ่ให้ห้อยลงมาบนตะโพกขวา สวมเสื้อไม่มีแขนและปก ปีกรอบคอรอบแขน เสื้อและรอบเอว ด้วยลวดลายสีแดง เสื้อนี้เรียกว่า เสื้อเก๊ะ (kəʔ) สวมกำไลข้อมือที่ทำด้วยเงินแท้ ๆ และเจาะหูให้มีรูขนาดใหญ่กว้างมากเท่านิ้วมือ เพื่อสวมตุ้มหูซึ่งมีขนาดใหญ่ นิยมไว้ผมยาว มุ่นมวยไว้ด้านหลัง ส่วนผู้ชายชาวบนสมัยโบราณนิยมสวมเสื้อคอ ไม่มีปกสีน้ำเงิน กรมท่า หรือดำ และนุ่งโสร่ง ปัจจุบันไม่มีผู้ชายชาวบนแต่งกายเช่นนี้แล้ว

ชาวบนมีอาชีพทำไร่ ทำนา นิยมปลูกข้าวตามไหล่เขา ปลูกข้าวโพด ถั่วลิสง ยาสูบ ละหุ่ง ปอ ลูกเดือย มะเขือและพริก นอกจากนี้ก็มีการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ วัว ควาย หมู เป็ด ไก่ เป็นต้น บางคนก็นิยมหาของป่า เช่น พริกหน่อไม้ เห็ด ผักหวาน หวาย ผึ้ง ปลา ฯลฯ พวกชาวบนมีความสามารถในการทำเครื่องจักสานด้วย โดยเฉพาะการสานเสื่อหวาย

พวกชาวบนนับถือศาสนาพุทธ แต่ก็ยังคงมีความเชื่อทางศาสนาไสยศาสตร์ เรื่องผีसाง และเวทย์มนตร์ต่าง ๆ ขนบธรรมเนียมประเพณีส่วนใหญ่คล้ายของไทย แต่ต่างกันที่วิธีการ เช่น ประเพณีการเกิด การบวช การแต่งงาน การทำศพ การทำบุญสงกรานต์ การแห่นางแมว เพื่อขอฝน เป็นต้น

หญิงชาวบนจะเป็นผู้รับมรดกของบิดามารดาบุตรชายเมื่อแต่งงานแล้ว ก็จะได้รับสมบัติของบิดามารดาฝ่ายหญิง ในปัจจุบันฝ่ายชายจะเสียค่าสินสอดให้แก่บิดามารดาฝ่ายหญิงประมาณ ๕๐๐-๓,๐๐๐ บาท แล้วแต่ฐานะของฝ่ายชาย

ชาวบนนอกจากจะเป็นนักต่อสู้ที่เข้มแข็งแล้ว (เป็นผลจากการอาศัยอยู่ตามป่าเขา ต้องต่อสู้กับสัตว์ป่า) เขายังเป็นนักแสดงที่ดีอีกด้วย มีการละเล่นที่น่าสนใจอย่างหนึ่ง เรียกว่า การเล่นเพลงกระเจ๊ะ หรือที่เรียกกันในภาษาชาวบนว่า ปะ เรอ เรอ [paʔ reh reh]

มักเล่นกันในเวลาทำบุญ หรืองานตรุษสงกรานต์ การร้องกระเจี๊ยะจะเป็นเพลงเกี่ยวกัน โดยที่ฝ่ายหญิงและฝ่ายชายจะผลัดกันร้องแก้ เมื่อแต่ละคนร้องจบก็จะมีการตีโทน และผู้ร้องจะรำไปตามจังหวะโทน ทำรำก็มีท่าต่าง ๆ หลายท่า เช่น ทำซ้อนปลา เป็นต้น ในปัจจุบันมีการตั้งเป็นคณะและรับจ้างไปเล่นตามหมู่บ้านชาวนต่าง ๆ ในเวลาม้งาน เนื่องจากบางหมู่บ้านจะมีแต่คนเก่าแก่เท่านั้นที่พอจะร้อง เพลงกระเจี๊ยะได้ เด็กรุ่นใหม่หลังขาดความเอาใจใส่ และคนแก่ก็ไม่สนใจที่จะสอนให้ จึงนับวันจะสูญหายไป

นอกจากนี้พวกชาวนยังมีความสามารถในการเป่าใบไม้ให้เป็น เพลงทั่วทำนองต่าง ๆ ทั้งทำนอง เพลงกระเจี๊ยะและ เพลงสมัยใหม่ และยังสามารถในการตีน้ำให้มีเสียงดังคล้ายเสียงกลองได้อีกด้วย

ปัจจุบันประเพณีและวัฒนธรรมของชาวนกำลังถูกกลืนอย่างรวดเร็วจากกลุ่มไทยอีสาน ในบางหมู่บ้านพวกเด็กหรือหนุ่มสาวพูดภาษาชาวนไม่เป็น ขนบประเพณีต่าง ๆ ถูกลืมเลือนเสียเกือบหมด ยังเหลือผู้ที่จดจำได้ก็ เป็นพวกคนแก่เฒ่าหรือผู้สูงอายุเท่านั้น และบุคคลเหล่านี้ก็ไม่ค่อยจะยอมเปิดเผยให้โลกภายนอกได้ทราบถึงชีวิตความเป็นอยู่ของเขาเท่าใดนัก

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นที่ว่าวัฒนธรรมและภาษาของชาวนกำลังจะสูญไป ด้วยเพราะ เขาเหล่านี้ไม่ค่อยจะยอมเปิดเผยตัวเองและมีความรู้สึกอับอายในการพูดภาษาของตน ซึ่งต่างจากชนกลุ่มใหญ่ จึงทำให้เขาหันมาใช้ภาษาของชนกลุ่มใหญ่ ไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของภาษาตนเอง เป็นเรื่องที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง เพราะภาษาเป็นสิ่งที่ซึ่งแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มชนหรือของชาติ แสดงถึงความเจริญก้าวหน้าของกลุ่มชนหรือชาติของตน

ดังนั้น บทความนี้จึงขอเสนอลักษณะที่น่าสนใจอย่างหนึ่งในภาษาชาวน นั่นคือ ลักษณะโครงสร้างนามวลีในภาษานี้ ข้อมูลที่ใช้เขียนในบทความนี้ เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยภาษาชาวนที่หมู่บ้านวังกำแพง ตำบลชิน อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ เท่านั้น ข้อมูลจึงอาจจะแตกต่างจากภาษาชาวนในที่อื่นบ้าง เช่น ในด้านเสียง ศัพท์ และลักษณะโครงสร้าง เป็นต้น

ลักษณะโครงสร้างนามวลีในภาษาชาวน

ดร. วิจินตน์ ภาณุพงศ์ ได้ให้คำจำกัดความของวลีไว้ดังนี้

วลี หมายถึง คำคำเดียว หรือคำคำเดียวเป็นส่วนขยาย ซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วน
ของประโยค

ดังนั้น นามวลี จึงหมายถึงคำนามคำเดียว หรืออาจจะมีส่วนประกอบอื่นมาขยาย
คำนามอีกก็ได้ และนามวลีนี้ทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยค เช่น ทำหน้าที่
เป็นประธาน กรรมตรง หรือกรรมรอง ก็ได้ เมื่อวิเคราะห์โครงสร้างของนามวลีในภาษา
ชาวนแล้ว จะสามารถสรุปส่วนประกอบต่าง ๆ ของนามวลีในภาษาชาวนได้ดังนี้ คือ

	น	
	ค	
	บว	
	อปปย	จน
นว =+ คล : น + ข :	ลน+ ค + บป :	ลน + จข : บว + ก
	นว	จน ลน
	ปย อก	
	ปย สก	

จะเห็นว่านามวลี (นว) ในภาษาชาวนประกอบด้วย ส่วนคำหลัก (คล)
ซึ่งเป็นคำนาม (น) เป็นส่วนสำคัญของนามวลีที่ต้องมีเสมอ (+) ส่วนขยาย (ข) จะ
ประกอบด้วย คำนาม (น) คุณศัพท์ (ค) บุพบทวลี (บว) อนุประโยค (อปปย) ลักษณะนาม
รวมคุณศัพท์ (ลน + ค) นามวลี (นว) ประโยคกรรมกริยา (ปย อก) หรือประโยคกรรม
กริยา (ปย สก) อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างก็ได้ และส่วนขยายนี้ จะมีหรือไม่ก็ได้ (+)
ส่วนบอกปริมาณ (บป) ประกอบด้วย จำนวนเลข (จน) หรือลักษณะนาม (ลน) หรือทั้งสอง

อย่างรวมกัน (จน + ลน) ในนามวลีอาจมีส่วนบอกปริมาณหรือไม่มีก็ได้ (+) ส่วนบอก
ความเป็นเจ้าของ (จข) ประกอบด้วยบุพบทวลี (บว) และส่วนนี้จะมีหรือไม่มีก็ได้ (+)
ส่วนกำหนดชี้เฉพาะ (กน) ประกอบด้วยคำชี้เฉพาะต่าง ๆ (ฉ) และส่วนนี้จะมีหรือไม่มีก็ได้ (+)
 เช่นกัน ปกติแล้วส่วนประกอบต่าง ๆ ของนามวลี จะเรียงลำดับกันดังนี้ คือ

คำหลัก - ส่วนขยาย - ส่วนบอกปริมาณ - ส่วนบอกความเป็นเจ้าของ - ส่วนกำหนดชี้เฉพาะ
 ทั้งหมดอย่างต่อไปนี้

๑. hmiəw

แมว

กล : น

๒. hmiəw kək

แมว

ขาว

กล : น

ข : ค

๓. sana:m mɸhat

สนาม

หญ้า

กล : น

ข : น

๔. phaphraw chɔ:k khli:n

ผู้หญิง

ผม

ยาว

กล : น

ข : นว -

๕. chur phliət ba:r tuh

สุนัข

สีคำ

สอง

ตัว

กล : น

ข : ค

บป : จน + ลน

๖. tala:ʔ hi:ʔ lan txʔ
 เจ้าของ บ้าน หลัง นั้น
 คล : น ข : น บป : ลน กน : จ
๗. trujtru:s mu: ʔx:
 ผู้ชาย กลุม นี้
 คล : น บป : จน กน : จ
๘. po:ŋ thi: wəj ca:ʔ (mɔp)
 ข้าว ที่ ดัน กิน (อร่อย)
 คล : น ข : อย
๙. kuənkuən ha do:ŋ duk ɲah
 เด็ก ๆ ที่ บ้าน ทุก คน
 คล : น ข : บว บป : จน + ลน
๑๐. hi:ʔ lan ʔato: ba:r lan dak pin txʔ
 บ้าน หลัง ใหญ่ สอง หลัง ของ เขา นั้น
 คล : น ข : ลน+ ก บป : จน + ลน จข : บว กน : จ
 (moʔ thx:)
 (สวย มาก)
๑๑. chur phliət ba:r tuh kho:ŋ wəj
 สุนัข สีดำน สอง ตัว ของ ดัน
 คล : น ข : ก บป : จน + ลน จข : บว

๑๒. hi:ʔ laŋ ʔato: dak ɲin
 บ้าน หลัง ใหญ่ ของ เขา
 คล ใน ข : สน + ก จข : บว

จะเห็นได้ว่าลักษณะการเรียงคำของนามวลีในภาษาชาวนั้น ส่วนที่เป็นคำหลัก จะต้องอยู่ในตำแหน่งต้นคำเสมอ และถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของโครงสร้าง แต่อย่างไรก็ตามคำหลักอาจถูกตัดทิ้งได้เหมือนกัน คือในกรณีที่เป็นที่เข้าใจกันแล้วระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๑๓. laŋ ʔato: ʔaŋah na thoŋ
 หลัง ใหญ่ ใคร จะ อยู่
 จากตัวอย่างข้างต้น คำว่า hi:ʔ (= บ้าน) ถูกตัดทิ้งไป

๑๔. tuh tami:ʔ ɲin khaman kham
 ตัว ใหม่ เขา กำลัง ชัก
 คำว่า ne:ɕphoktxj (= เสือ) ถูกตัดทิ้งไป

ในภาษาชาวนจะมีการใช้คำลักษณะนามไว้ข้างหลังคำหลัก ติดกับคำหลัก เพื่อเป็นการเน้นคำหลักคำนั้น ให้ชัดเจน จากตัวอย่างที่ ๑๐ และ ๑๒ อาจจะมีบ้านหลายหลัง ใหญ่บ้าง เล็กบ้าง แต่คำลักษณะนาม laŋ (= หลัง) ที่อยู่ข้างหลังคำนาม hi:ʔ (= บ้าน) ช่วยเน้นให้ทราบว่า เป็นบ้านหลังใหญ่ ไม่ใช่หลังเล็ก

นามวลีในภาษาชาวนอาจจะมีส่วนขยายมากกว่าหนึ่งส่วนก็ได้ การเรียงลำดับของส่วนขยายขึ้นอยู่กับความสำคัญของส่วนขยายนั้น ถ้าต้องการจะเน้นหรือย้ำส่วนขยายใดก็จะวางส่วนขยายนั้นไว้ต่อจากคำหลักทันที อย่างไรก็ตามส่วนขยายที่สั้นมักจะวางไว้ต่อจากคำหลักมากกว่าส่วนขยายที่ยาว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๑๕. phaphraw mɔʔ chɔ:k khli:ŋ ʔɔ:k phɔktxj plahe:ŋ
 ผู้หญิง สวย ผม ยาว สวม เสื้อ สีแดง
 คล : น ข : ค ข : นว ข : ปย สก

 phanih tx? (thx mu: wɔj)
 คน นั้น (เป็น เพื่อน ดัน)
 บป : ลน กน : จ

ในกรณีที่มีส่วนขยายมากกว่าหนึ่งส่วน ส่วนขยายเหล่านี้อาจจะวางไว้ติดกัน
 หรืออาจจะมีส่วนบอกปริมาณคั่นก็ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๑๖. hmiəw phliet tuh nx:t ba:r tuh tx?
 แมว คำ ตัว เล็ก สอง ตัว นั้น
 คล : น ข : ค ข : ลน + ค บป : จน + ลน กน : จ

๑๗. hmiəw phliet ba:r tuh nx:t tx?
 แมว คำ สอง ตัว เล็ก นั้น
 คล : น ข : ค บป : จน + ลน ข : ค กน : จ

ส่วนขยาย ส่วนบอกปริมาณ และส่วนบอกความเป็นเจ้าของสามารถสับตำแหน่ง
 กันได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๑๘. (chur khxɛ) wa:ʔ ba:r mlx: ʔato: noh thu:s
 (สุนัข ขโมย) เนื้อ สอง ชิ้น ใหญ่ ใน ขาม
 คล : น บป : จน + ลน ข : ค ข : บว
 dak wɔj (?ar)
 ของ ดัน (ไป)
 จข : บว

๑๘. (chur khrxc) wa:ʔ mlx: ʔato: noh thus
 (สุนัข ขโมย) เนื้อ ขึ้น ใหญ่ ใน ถ้วย

กล : น ข : ลน + ก ข : บว

ba:r mlx: dak woj (?ar)
 สอง ขึ้น ของ ดัน (ไป)
 บป : จน + ลน จข : บว

๒๐. (chur khrxc) wa:ʔ woj ba:r mlx: ʔato:
 (สุนัข ขโมย) เนื้อ ดัน สอง ขึ้น ใหญ่

กล : น จข : บว บป : จน + ลน ข : ก

noh thus (?ar)
 ใน ถ้วย (ไป)
 ข : บว

ข้อสังเกต ส่วนที่บอกความเป็นเจ้าของ คือคำว่า dak (= ของ) หรือ
 คำว่า kho:ŋ (คำยืมในภาษาไทย) แล้วตามด้วยคำนามหรือสรรพนาม ในบางครั้ง
 คำว่า dak หรือ kho:ŋ อาจตัดทิ้งได้ ดังตัวอย่างที่ ๒๐ ที่ผ่านมา และตัวอย่าง
 ต่อไปนี้

hi:ʔ pej = hi:ʔ dak pej
 kho:ŋ
 บ้าน เรา = บ้าน ของ เรา

ถึงแม้ว่าส่วนประกอบต่าง ๆ ของนามวลีในภาษานี้ จะสลับที่กันไปได้ แต่ก็มีข้อจำกัดว่า

๑. คำหลักจะต้องอยู่ในตำแหน่งแรกเสมอ
๒. ส่วนกำหนดชี้เฉพาะ ต้องอยู่ในตำแหน่งท้ายสุดเสมอ
๓. ถ้าต้องการแสดงลำดับที่ ต้องใช้จำนวน เลขนั้นตามหลังลักษณะนาม เสมอ จะอยู่หน้าไม่ได้ ดังตัวอย่าง

(?a:	dx:ŋ	na	həsih)	rot	khan	ba:r
(นาย	แกง	จะ	ชี้)	รถ	คัน	สอง
				กลิ้ง	บป	: ลน + จน

ในภาษาชาวบน ประโยคกรรมกริยาหรือสกรรมกริยา บางประโยคสามารถทำหน้าที่เป็นส่วนขยายคำนามหลักในนามวลีได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๒๑. kuonkuon khamag tən
 เด็ก ๆ กำลัง ขึ้น
 คล : น ข : ปย ออก

ความหมาย = เด็กวัยรุ่น

๒๒. bu:n dx: hlo:p
 มีด มัน เข้า
 คล : น ข : ปย ออก

ความหมาย = มีดคม

๒๓. ntu:ʔ lhamaŋ ʔot

พระจันทร์ กำลัง หมด

คล : น ข : ปย ออก

ความหมาย = พระจันทร์ข้างแรม

๒๔. ntu:ʔ traŋ lɔk hlom

พระจันทร์ สว่าง กาง ร่ม

คล : น ข_๑ : ก ข_๒ : ปย สก

ความหมาย = พระจันทร์ทรงกลด

๒๕. tahaŋ lɔk hlom

พระอาทิตย์ กาง ร่ม

คล : น ข : ปย สก

ความหมาย = พระอาทิตย์ทรงกลด

๒๖. kha:w ŋu:c tahaŋ

กบ กิน พระอาทิตย์

คล : น ข : ปย สก

ความหมาย = สุริยุปราคา

ที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นเพียงส่วนหนึ่งของภาษาชาวบนเท่านั้น ยังมีสิ่งที่น่าสนใจ
อีกมาก ที่น่าจะนำมาศึกษา มีฉะนั้นแล้วภาษาชาวบนก็คงจะสูญหายไปอย่างน่าเสียดาย

*หมายเหตุ x ใช้แทน ɣ

บรรณานุกรม

วิจิตรนัย กาญจนพงศ์ ธร. โครงสร้างภาษาไทยชุดที่ ๑ และชุดที่ ๒ กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, น.ป.ป. (อักษราเนา)

Payau Memanas A Description of Chaoben (pahkur) : An
Austroasiatic Language in Thailand,
unpublished M.A. Thesis, Mahidol University,
1979.

Seidenfaden, Erik Some Notes about the Chaubun : A Disappearing
Tribe in Korat Province. Journal of the Siam
Society 12, 3, 1-11, 1918.

Thomas, David A Note on the Branches of Mon - Khmer, in
Mon - Khmer Studies IV, ed. by D.D. Thomas
and N.D. Hòa, pp. 139-142. Center for Vietnamese
Studies and Summer Institute of Linguistics, 1973.